

Indholdsplaner for
Bornholms Efterskole
2020/21

Indhold

GENERELT OM UNDERVISNINGEN PÅ BORNHOLMS EFTERSKOLE.....	3
1.1 Obligatorisk prøveforberedende fag	3
1.1.1 Fagenes omfang	3
1.2 Særlige tiltag for den prøveforberedende undervisning på Bornholms Efterskole (inklusions-undervisning)	4
1.2.1 Beskrivelse af VIS – klassen på Bornholms Efterskole.....	4
VIS: Forkortelse for visitation	4
Før start:	4
VIS-klassen oprettes og igangsættes:.....	4
Pædagogisk begrundelse for klassen:	4
Evaluerings:	5
Yderligere anvendelse:.....	5
1.3 Almendannende linjeundervisning	5
1.4 Linjefag	5
1.5 Skema for undervisningen	5
2. Undervisningen på Bornholms Efterskole	6
2.1 Dansk for 8.,9. og 10. klasse	6
2.2 Matematik for 8., 9. og 10. klasse.....	9
2.3 Engelsk for 8., 9., og 10. klasse	10
2.4 Historie for 8. og 9. klasse	12
2.5 Samfundsfag for 8. og 9. klasse	13
2.6 Naturfagsundervisning for 8. og 9. klasse.....	15
2.7 Idræt	15
2.8 Tysk for 8., 9. og 10. klasse	16
3. Håndværk og Design 8. klasse.....	17
4. Verdensborger 10. klasse	18
5. AOP (Almendannende oplysning) 8., 9., og 10. klasse	19
6. Linjefag	19
6.1 Erhvervslinjen	19
6.2 Adventure.....	20
6.3 Gastronomi – Gas, grill og røg.....	20

GENERELT OM UNDERVISNINGEN PÅ BORNHOLMS EFTERSKOLE

Undervisningen på Bornholms Efterskole er tilrettelagt ud fra nogle uger, der kører efter et normalt skema, hvor vi har fire forskellige former for undervisningskategorier. Vi har de obligatoriske fag, hvor der normalt afsluttes med prøve, vi har linjefag, hvortil eleverne inden skolestart har valgt linje. Linjen knytter eleven til en kontaktgruppe. I kontaktgruppen er der foruden den planlagte interessebaserede linjeundervisning almindelig undervisning for alle elever i kontaktgruppen. Det kan være alt fra friluftundervisning til undervisning i madlavning og tøjvask. Derudover har vi på skolen uger, der afviger fra det normale skema. Dem betegner vi som afvigende uger, og de omfatter uger som emneuger, brobygnings-uger, projektopgave-uger og lignende.

Vores pædagogiske indfaldsvinkel og dermed princip-opbygningen tager udgangspunkt i vores historik, i det der betegnes som arbejderbevægelsens skolepolitik. I praksis løftes opgaven ved vores forskellige kombinationer af undervisning. Vi har teoriundervisning i de obligatoriske fag med henblik på at erhverve teoretisk indsigt til gavn for den fremtidige ungdomsuddannelse, vores linjefag er praktisk betonet, og skal gerne stimulere den selvvalgte lystbetonede disciplin med en forhåbentlig heraf afsmittende effekt på den mere tvangsdisciplinerede undervisning, som både findes i teoriundervisningen samt i undervisningen i opgaveudførelse for fællesskabet. Den lystbetonede disciplin skulle også gerne stimuleres i vores emneuger. Hvordan der undervises i de enkelte fag, findes under afsnittet metode i indholdsplanen for det enkelte fag. Her er det lærerens individualitet, under hensyntagen til skolens overordnede pædagogiske linje, der selv bestemmer metoden.

Indholdsplanerne nedenfor er sorteret efter, om det er obligatorisk teoretisk, almindelig eller linjefag. Inddelingen i klasserne foretages af skolen og kriterier herfor kan fås ved henvendelse til skolen, mens inddeling i de enkelte linjer vælges ved optagelsessamtalen. Der kan skiftes linjefag i løbet af et skoleår.

Indholdsplanerne vil løbende blive opdateret ved ændringer foretaget i løbet af skoleåret.

1.1 Obligatorisk prøveforberedende fag

På Bornholms Efterskole forbereder vi vores elever til folkeskolens afsluttende prøver. Undervisningen tilrettelægges derfor således, at den står mål med undervisningen i folkeskolen. Formålet med undervisningen i de prøveforberedende fag er at klargøre vore elever til deres fortsatte ungdomsuddannelse. **Undervisningen følger Undervisningsministeriets bekendtgørelse og slutmål for de enkelte fag, jf. Fælles Mål.** Indholdet for de enkelte fag er vist herunder. **På Bornholms efterskole er vi fritaget for kristendomsundervisning** Vores klasser er inddelt efter tidligere erfaringer opnået efter vores evaluering af vores undervisning i den første del af skoleåret. Vi har erfaret, at vi har en gruppe elever, der er undervisningsparate og ønsker at blive undervist sammen med ligesindede elever, der altid møder velforberedt til timer og møder en lærer, hvis tid udelukkende anvendes til undervisning i forberedt stof. Derudover har vi en gruppe af elever, der har svært ved den form for undervisning og har brug for at kunne udfolde sig mere aktivt. De har svært ved koncentration og mangler en indre drivkraft til forberedelse. Dem har vi samlet i vores a – klasser. Indholdet i undervisningen tilstræbes ens, om end dybden forventes tilpasset det enkelte hold. Hvor der er forskelle i indhold skildres det separat.

1.1.1 Fagenes omfang

Der undervises i de prøveforberedende fag i alle almindelige uger, dvs. uger, hvor der ikke er emneuger o. lign. Timefordelingen kan ses på vedlagte skema over undervisningen, pkt. 1.5.

1.2 Særlige tiltag for den prøveforberedende undervisning på Bornholms Efterskole (inklusionsundervisning)

På Bornholms Efterskole har vi tre forskellige typer af inklusionstilskudsberettiget undervisning. Vi har specialundervisning, som beskrevet under afsnittet om vores vis – klasseundervisning. Her tager vi udgangspunkt i tidligere dokumenterede specialundervisningsbehov og udarbejder derudfra en forældrekontrakt med indbyggede undervisningsmål samt plan for evaluering. Indholdsplanerne for den undervisning findes under indholdsplanerne for VIS – klassen.

1.2.1 Beskrivelse af VIS – klassen på Bornholms Efterskole

VIS: Forkortelse for visitation

- Vi visiterer elever til klassen.
- Eleverne der går i vis klassen, skal være berettiget til at opnå inklusionstilskud i henhold til gældende regler.

Før start:

- Eleven henvises til vores inklusionskoordinator Mette Pedersen der samtidig med henvendelsen modtager dokumentation fra tidligere skole som f.eks. en faglærerudtalelse, en PPV eller en anden relevant dokumentation for, at der er et behov for at modtage specialundervisning.
- Tilbuddet kortlægges for forældre.
- Behovet vurderes ud fra samtale med forældre og elev. Faglige vanskeligheder synliggøres.
- Inklusionsmidler søges gennem inklusionspuljen.

VIS-klassen oprettes og igangsættes:

- Holdet og undervisningen tilrettelægges således, at der i videst muligt omfang er to lærere til stede i klassen, der har en max. kvotient på 8.
- For hovedfagene dansk og matematik opdeles holdet i yderligere to hold.
- Eleven undervises ud fra individuelle elevplaner, udarbejdet af den klasseansvarlige sammen med eleven.
- Yderligere kan elever med problemer i et fag, men som ligger i normalområde for de øvrige fag, visiteres til specialundervisning for det enkelte fag. Dvs. de udtages ugentligt til undervisning med op til 4 pr. hold, samtidig med, at resten af klassen har deres normale undervisning i samme fag.

Pædagogisk begrundelse for klassen:

- De elever der visiteres til klassen, har som oftest i deres tidligere skolegang været vant til anonymitet, eller de har været generende elementer i den almindelige tidligere gennemførte undervisning – ofte som konsekvens af store klassekvotienter i folkeskolen.
- Vores erfaring er, at eleverne føler tryk ved det mindre forum og derved har bedre mulighed for at komme til udtryk både skriftligt og mundtligt, og at det overflødiggøres at gemme sig eller spille klassens klovn.

Evaluerings:

- En kontrakt indgås med forældrene, hvor evalueringsterminerne er fastlagt. Kontrakten er udarbejdet iht. vejledningen fra efterskoleforeningen.

Yderligere anvendelse:

Nogle kommuner vælger at sende særligt udfordrede elever til Bornholms Efterskole med beskeden om, at støtte kan søges via inklusionspuljen til social støtte. Motivet er at flytte potentielt egne omkostninger, normalt bevilliget via en § 50 videre til staten. Sådanne ansøgninger afvises med en ansøgning om kommunalt bevilliget personlig støtte.

1.3 Almendannende linjeundervisning

Linjerne undervises i forskellige almindelige samt kulturelt udviklende områder, herunder hører den obligatoriske innovationsundervisning der leder hen til vores ungdomscamp på Folkemødet. De forskellige linjelærere danner tilsammen de forskellige kontaktgruppeteams.

1.4 Linjefag

Formålet med vores linjefag er, at eleverne vælger dem med henblik på at fordybe sig i et fag, hvortil der er en naturlig interesse. Eleverne skal via deres eget engagement og interesse være med til at stimulere den selvvalgte form for disciplin samt være med til at højne udbyttet af undervisningen for den enkelte og derved for klassen. Der vælges linjefag inden skolestart og valget forventes bundet året igennem. Flytninger imellem linjer kan af pædagogiske årsager forekomme.

1.5 Skema for undervisningen

Samlet vises skolens undervisningsaktiviteter fordelt efter klasser og linjer i nedenstående skema:

	mandag	tirsdag	onsdag	torsdag	Fredag
06.45 – 07.15	Morgenmad BH	Morgenmad SM	Morgenmad BH	Morgenmad BH	Morgenmad SM 6.45 - 7.15
07.15 - 07.30	Gåtur BH	Gåtur SM	Gåtur BH	Gåtur BH	Gåtur SM - 7.15 - 7.30
07.30 - 08.00	Rengøring FP BH NL	Rengøring SM BH JJ	Rengøring JJ BH NL	Rengøring NK BH RO	Reng./pakke SM AW LP
8.15– 09.45	8. kl. dansk HR LP	Linjedag	8. kl. samfundsfag RO	8. kl. Geografi JJ BH	8.00 - 9.30
	9. kl. mat NK FP	Adventure BH JJ HR	9. kl. geografi JJ BH	9. kl. Samfundsfag RO	8. kl. mat NK LP
	10. kl. eng NL	Erhverv FP SM	10. kl. eng NL	10. kl. VB - NL NK	9. kl. eng NL
		Gastro TR NK			10. kl dansk HR AW
09.45 - 10.15	Cafe'	Cafe'	Cafe'	Cafe'	Cafe' - 9.30 - 9.45
10.15 – 11.45	8. kl mat NK FP	Linjedag	8 kl. historie RO	8. kl fysik/kemi JJ BH	9.45 - 11.15
	9. kl eng NL	Adventure BH JJ HR	9. kl. biologi JJ BH	9. kl. historie RO	8. kl eng NL
	10. kl. dansk HR LP	Erhverv FP SM	10. kl. tysk AW	10. kl. VB - NL NK	9. kl dansk HR AW
		Gastro TR NK			10. kl mat NK LP
11.45 -12.15	Frokost	Frokost	Frokost	Frokost	Frokost - 11.15 - 11.45
12.15 - 12.45	Kaffepause/dagl. møde	Kaffepause/dagl. møde	Kaffepause/dagl.møde	Kaffepause/dagl. møde	Kaffemøde - 11.45 - 12.00
12.45 – 14.15	8. kl. eng NL	Linjedag	8 kl håndv. & design NL	8. kl biologi JJ BH	12.00 - 13.30
	9. kl. dansk HR LP	Adventure BH JJ HR	9 kl fysik/kemi JJ BH	9. kl tysk AW	
	10. kl. mat NK FP	Erhverv FP SM	10. kl. tysk AW	10. kl studietid LP	AOP - JJ JJ RO HR SM NL LP
		Gastro TR NK			
14.15 -14.30	Cafe'	Cafe'	Cafe'	Cafe'	
14.30 – 16.00	8. kl. tysk AW	Linjedag	Idræt alle JJ BH 15 -16.45	8. kl dansk HR LP	
	9. kl. mat NK FP	Adventure BH JJ HR		9. kl tysk AW	
		Erhverv FP SM			
		Gastro TR NK			
16.30 – 18					
18 - 19	Aftensmad	Aftensmad	Aftensmad	Aftensmad	Aftensmad
19 - 20	Lektietime + VIS HR	Lektietime	Lektietime + VIS LP	Lektietime	
20 – 21.30	Diverse aktiviteter	Diverse aktiviteter	Diverse aktiviteter	Diverse aktiviteter	
Vagter	Søren og Henriette	Naja og Bjarne	Jakob og Lasse	Anne og Ronnie	

2. Undervisningen på Bornholms Efterskole

I de almindelige uger arbejder vi med fagene i timerne som vist i ovenstående skema og efterfølgende indholdsplaner. Vi arbejder efter ovenstående beskrevne metode og fagene beskrives enkeltvis nedenfor. Der arbejdes med samme emner på tværs af fagligt niveau og årgang.

2.1 Dansk for 8.,9. og 10. klasse

Underviser: Henriette Rolsted

I skoleåret 2020/21 vil vi arbejde med følgende emner:

- **Teen age-dyret, -debat om det gode ungdomsliv.**
Mål: Identitet, kulturforskelle, egen forståelse, provokationer.
Fordybelse: Debatoplæg + fremlæggelse
- **Romantikken og Det Moderne Gennembrud.**
Levevilkår, litterær og billedkunstnerisk bevægelse og udtryk i perioderne.
Fordybelse: Analyse af litteratur og billeder
- **Kommunikation med en anden.**
Modtagerrettet kommunikation
Mål: Klumme, reportage, tv- og faste reklamer, ansøgning, offentlig henvendelse samt læserbrev
Fordybelse: Udarbejde udvalgte genrer
- **Kærligheden overvinder alt.**
Mål: Kærlighed (typer), betydningen for dit og andres liv, tema i tekster i forskellige genrer.
Fordybelse: Tekstanalyse, egen fremstilling og undervisningsfilm
- **Graphic Novels.**
Mål: Billed vs. tekst, layout, billedramme, stil og streg
Fordybelse: Samtid og aktuelle problemstillinger udtrykt i billedsprog med eller uden tekst

Materialer til brug i undervisningen (udvalg):

- **Teen age-dyret, -en debat om det gode ungdomsliv.**

Materiale:

Gyldendal.dk

Film:

SKAM (sæson 2)

Reality-tv (udpluk)

Musikvideo:

Pink Floyd: We don't need no education

Pink: F..... Perfect

Lyrisk:

Yahay Hassan (2013): Trælammeller

De danske hyrder: Billige bajere

Ankerstjerne og S. Loveless : Lille hjerte

Thomas Butterschön: Dårlig sex

Kortfilm:

Martin Strange-Hansen(2002): Der er en yndig mand

Anne Heeno (2001): Gråvej

Dokumentar:

Lauren Greenfield (2012): Dronningen af Versailles

Novelle:

Flemming Chr. Nielsen (1995): Min ven racisten

Debat-oplæg:

TVÆRS dr.dk: Min store forvandling + Kasper mistede sin mødom som 24 år

TV2 Echo: Min personlighed var velkommen, men ikke mit udseende

- **Romantikken og Det Moderne Gennembrud.**

Maleri:

P.C Skovgaard (1857): Bøgeskov i maj

J. Th. Lundbye (1842): Gåsetårnet i Vordingborg

Erik Henningsen (1892): Sat ud

Eventyr:

H.C. Andersen: Klods Hans, Den lille pige med svovlstikkerne mm.

Lyrisk:

Adam Oehlenschläger (1823): Der er et yndigt land

Jeppe Åkjær (1905): Jens Vejmand

Dokumentar:

1800-tallet på vrangen (afs. 5) dr.dk

Musikvideo/lyrik:

Islam B: I Danmark er jeg født

Suspekt og Folkeklubben: Danmark

Novelle:

Henrik Pontoppidan (1899): Ørneflugt

Spillefilm:

Bille August (2012): Marie Krøyer

- **Kommunikation med en anden.**

Præsentation af aktuel tekst indenfor de enkelte genrer med henblik på egen udarbejdelse af flere genretyper:

Klumme, reportage, pressemeddelelse, tv- og faste reklamer, ansøgning, offentlig henvendelse samt læserbrev

- **Kærligheden overvinder alt.**

Novelle:

Peter Adolpsen (2000): Blodig Kærlighed

Lyrisk:

Dan Turell: Teenager in love

Billedanalyse:

Wilhelm Bendtz (1830): Det waepetersenske familie billede

Musikvideo og tekst:

Burhan G, N. Pertersen, J. Thomsen, J. Ørom og J. Wolfson: Søvnløs

Reklamefilm:

TV2 (2017): Alt det vi deler

- **Graphic Novels.**

Graphic Novels:

Jesper Wung Sung: Diego og Dolly + Kopierne + Fuglemanden

Marjane Satrapi: Persepolis #1 + #2

Art Spiegelmann: MAUS #1 + #2

Alle klassetrin vil få kendskab til teksttyper:

Fakta: nyhedsartikler, baggrundsartikler, argumenterende tekster og reflekterende tekster

Fiktion: noveller, kortprosa, lyrik og drama – nyere og ældre litterære perioder

Multimodale: reality-tv, tv-reklamer, faste reklamer, podcasts (fakta), dokumentafilm og pressefoto

Æstetiske: kortfilm, kunstbilleder, podcasts (fiktion), spillefilm, graphic novels, billedbøger

Fremstillingsformer:

Berettende/fortællende – fiktion

Berettende/fortællende – fakta

Beskrivende

Forklarende

Instruerende

Reflekterende

Argumenterende

+Små skriveøvelser inkl. funktionel grammatik

I mundtlig og skriftlig fremstilling vil der være særligt blik for og bevidstgørelse af forholdet imellem:

afsender – modtager – situation og hensigt

Metode:

Undervisningsformen veksler mellem plenumundervisning, makker- og gruppearbejde, individuelle opgaver.

Undervisningen foregår i klasselokale, udendørs og på andre relevante arealer.

Der afveksles imellem brug af tekster, billeder, it samt fysisk aktivitet.

Der differentieres, så alle elever kan få udbytte og læring i undervisningen.

Læringsrummet vil være præget af tillid og accept således at eleverne tør at udtrykke sig i forum.

Det bestræbes at følge en cirkulær læringscyklus:

Vidensindsamling (oplæg)->

Modeltekst (eksempel) ->

Fællestekst (hvordan) ->

Egentekst->
Videnssamling/feedback/evaluering

Obligatorisk aktivitet for de enkelte årgange:

8.klassetrin:

Hovedværk (1):

Mette Vedsø: Når hjertet er som en elpisker

Forfatterskab:

Mette Vedsø

Større opgave:

Projekt-opgave (introducerende)

9.klassetrin:

Hovedværk (3):

Mette Vedsø: Når hjertet er som en elpisker

Mette Vedsø: Citronmåne

Jesper Wung Sung: Zam

Større opgave:

Projekt-opgave

10.klassetrin:

Hovedværk (2):

Mette Vedsø: Når hjertet er som en elpisker

Kim Fupz Aakeson: Pragtfuldt! Pragtfuldt!

Større opgave:

Obligatorisk Selvvalgt Opgave (OSO)

2.2 Matematik for 8., 9. og 10. klasse

8. klasse:

Emner:

I undervisningen i 8. klasse arbejder vi med disse emner:

Digitale værktøjer, tal og regning, Flytning og mønstre, Algebra, ligninger og uligheder, Plangeometri, vækst, statistik, rumgeometri, matematisk modellering, matematiks undersøgelse, valuta.

Materiale:

Materialerne vi bruger hentes fra www.matematisk.gyldendal.dk, www.matematikbanken.dk, www.regneregler.dk, www.prøv.dk, www.webproever.dk, Formelsamling fra www.uvm.dk, test fra skole.hogrefe.dk, Gyldendal Multi 8. Der suppleres med egne materialer, opgaver og noter.

Skriftligt arbejde:

I løbet af året vil der være 3 store afleveringer, samt en terminsprøve. Derudover vil der være supplerende skriftlige opgaver, som understøtter og træner de emner, som vi gennemgår i løbet af året. 8. klasse vil arbejde med prøver fra webproever.dk og grønlandske afgangsprøver.

9. klasse:

Emner:

I undervisningen i 9. klasse skal vi igennem disse emner:

Styr på de digitale hjælpemidler, valuta, reelle tal, ikke lineære funktioner, trigonometri, penge og økonomi, Algebra, geometri og måling, Statistik og sandsynlighed, Ræsonnement og beviser, Skriftlig matematik, mundtlig matematik.

Materiale:

Materialerne vi bruger hentes fra www.matematik.gyldendal.dk, www.matematikbanken.dk, www.regneregler.dk, www.prøv.dk, www.webproever.dk, Formelsamling fra www.uvm.dk, test fra skole.hogrefe.dk, Gyldendal Multi 9. Der suppleres med egne materialer, opgaver og noter.

Skriftligt arbejde:

I løbet af året vil der være 3 store afleveringer, samt en terminsprøve. Derudover vil der være supplerende skriftlige opgaver, som understøtter og træner de emner, som vi gennemgår i løbet af året. 9. klasse vil arbejde med prøver fra prøv.dk og webproever.dk

10. klasse:

Emner:

I undervisningen i 10. klasse skal vi sammen have gennemgået disse emner:

Digitale hjælpemidler, valuta, tal, regnearter og deres hierarki, brøker, procentregning, ligninger og reduktion, koordinatsystem, funktioner og grafer, formler, kendte og ukendte, figurer, plan geometri, rum geometri, enheder og omregning, trigonometri, konstruktion, lighedannedhed, kongruens og målestoksforhold, tegning i perspektiv, kombinatorik, sandsynlighed og chance, statistik og kombinatorik

Materiale:

Materialerne vi bruger hentes fra www.matematik.gyldendal.dk, www.matematikbanken.dk, www.regneregler.dk, www.prøv.dk, www.webproever.dk, Formelsamling fra www.uvm.dk, test fra skole.hogrefe.dk, Frydenlund matema10k. Der suppleres med egne materialer, opgaver og noter.

Skriftligt arbejde:

I løbet af året vil der være 3 store afleveringer, samt en terminsprøve. Derudover vil der være supplerende skriftlige opgaver, som understøtter og træner de emner, som vi gennemgår i løbet af året. 10. klasse vil arbejde med 10. klasses prøver fra <https://materialeplatform.emu.dk/>

2.3 Engelsk for 8., 9., og 10. klasse

Underviser: Naja Maria Lundstrøm

I skoleåret 2020-2021 vil vi arbejde med følgende emner:

- Harry Potter and magic

- US election
- Black lives matter
- Travelling

Materialer til brug i undervisningen:

- Harry Potter and the Philosopher's Stone
- USA's historie + USA's samfund + Freedom Writers
- 12 years a slave + White nigger, black Madonna, White nigger, black Madonna
- Eat, Pray, Love

Formålet med undervisningen i engelsk er, at eleverne tilegner sig sproglige og kulturelle kundskaber og færdigheder, således at de kan anvende engelsk som kulturteknik i forskellige sammenhænge, udvikler bevidsthed om sprog og sprogtilegnelse og opnår indsigt i det engelske sprogs globale rolle. Undervisningen inddrager emner, der belyser, hvordan mennesker tænker og lever i den engelsksprogede verden, så eleverne kan blive fortrolige med egen kultur i samspil med andre kulturer. Herigennem får eleverne mulighed for at udvikle deres forståelse for mennesker med forskellig kulturel baggrund og forberede sig til et liv i et globalt samfund.

Kommunikative færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- forstå hovedindhold og specifik information af talt engelsk/skrevne tekster inden for forskellige genrer om en række udvalgte emner af personlig, kulturel og samfundsmæssig relevans
- udtrykke sig mundtligt med rimelig præcision, spontanitet og lethed samt udtrykke personlige erfaringer, redegøre for informationer og fremlægge et forberedt stofområde.
- udtrykke sig skriftligt med rimelig præcision og i et sammenhængende sprog afpasset udvalgte genrer og situationer, herunder udtrykke personlige erfaringer, samt anvende informationer og viden inden for udvalgte genrer.

Sprog og sprogbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- anvende et tilstrækkeligt og forholdsvis præcist ordforråd, herunder idiomatiske vendinger inden for udvalgte emneområder
- tale og skrive engelsk således at centrale grammatiske regler følges
- stave og sætte tegn på engelsk så præcist, at kommunikationen lykkes

Sprogtilegnelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- være bevidste om egne engelsksproglige styrker og svagheder og arbejde med disse
- anvende fagets hjælpemidler, herunder ordbøger, grammatiske oversigter og computerens stave- og grammatikkontrol hensigtsmæssigt
- anvende forskellige kilder på selvstændig og kritisk vis

Kultur- og samfundsforhold

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kunne drage sammenligninger mellem egen kultur og andre kulturer samt kunne sætte denne viden i perspektiv
- anvende viden om dagligliv, levevilkår, værdier og normer hos forskellige befolkningsgrupper, primært i lande, hvor engelsk anvendes som modersmål

Metodik

Undervisningsformen veksler mellem plenumundervisning, gruppearbejde og individuelle opgaver. Undervisningen foregår i klasselokalerne, udendørs og på andre relevante arealer. I undervisningen anvendes blandt andet billeder, tekster, IT samt aktiv læring. Undervisning vil indeholde forskellige bevægelser, som kan styrke indlæringen hos eleverne. Der vil blive differentieret, så alle elever kan få udbytte af undervisningen. Undervisningen er præget af tillid og accept, så eleverne tør eksperimentere med det engelske sprog - undervisningen lægger op til at eleverne får mod til at udtrykke sig selvom sproget ikke rækker - eleverne får viden om og forståelse for andre lande og deres kulturer - diskutere personlige holdninger, egne og andres værdier samt forskelle og ligheder i arbejdet med skønlitterære tekster, sagprosa, musiktekster, blade, film og internettet.

2.4 Historie for 8. og 9. klasse

Underviser: Ronnie Olsen

8.klasse:

Emner:

I 8.klasse vil undervisningen bestå af følgende emne:

1. Et introforløb; "Hvad er Historie?"
2. "Det tidlige Danmark" (bestående af Vikingetiden og den tidlige middelalder)
3. USA's historie
4. Europa fra 1909-1945 (Første & Anden Verdenskrig)
5. Bornholm 1945+ & Danmark i den kolde krig
6. Moderne tid. 1989+ (fra murens fald til 9/11)

(ovenstående er forbeholdt ændringer, i særtilfælde, såsom skelsættende begivenheder (fx lockdown eller krig)).

Materiale:

Materialerne som vil blive benyttet i historieundervisningen, vil blive indhentet fra følgende kilder: <https://historie.gyldendal.dk/>, <https://danmarkshistorien.dk/>, <https://www.dr.dk/drtv/>, <https://lex.dk/>, <https://leksikon.org/>, <https://videnskab.dk/>, samt der vil blive inddraget materialer fra andre kilder hvis de er relevante for undervisningen, -fx ved filmvisning (biografbesøg), og besøg på museum, Dybbøl Mølle, Hammershus m.m. -dertil vil der også være eksterne undervisere, foredragsholdere, guider osv.

Opgaver:

Der vil som udgangspunkt ikke være fastlagt obligatoriske opgaver i historie for 8.klasse, dog vil der løbende være mindre skriftlige opgaver, og fremlæggelser ved slutningen af et emnes forløb. Derudover vil elevernes viden løbende blive "testet" via diverse quizzer.

9.klasse:

Emner:

I 9.klasse vil undervisningen bestå af følgende emne:

1. Et introforløb; ”Hvad er Historie?”
2. ”Det tidlige Danmark” (bestående af Vikingetiden og den tidlige middelalder)
3. USA’s historie (fokus på præsidentvalget, i samarbejde med samfundsfag)
4. Europa & Danmark i starten af det 20.århundredede (fra 1909-1945)
5. Bornholm 1945+ & Danmark i den kolde krig
6. Moderne tid. 1989+ (fra murens fald til 9/11)
7. Eksamensforberedelse, eller ”Selvvalgt Opgave”

(ovenstående er forbeholdt ændringer, i særtilfælde, såsom skelsættende begivenheder (fx lockdown eller krig)).

Materiale:

Materialerne som vil blive benyttet i historieundervisningen, vil blive indhentet fra følgende kilder: <https://historie.gyldendal.dk/>, <https://danmarkshistorien.dk/>, <https://www.dr.dk/drtv/>, <https://lex.dk/>, <https://leksikon.org/>, <https://videnskab.dk/>, samt der vil blive inddraget artikler og andet materiale fra andre kilder hvis de er relevante for undervisningen, -fx ved filmvisning (biografbesøg), og besøg på museum, Dybbøl Mølle, Hammershus m.m. -dertil vil der også være eksterne undervisere, foredragsholdere, guider osv.

Der vil også løbende suppleres med materialer fra egne noter.

Opgaver:

Ved hvert emne-forløbs udgang skal eleverne enten aflevere en skriftlig opgave om emnet, eller holde en kort fremlæggelse, så eleven viser sin forståelse af emnet.

Derudover vil elevernes viden løbende blive ”testet” via diverse quizzet, såsom fx en ”Kahoot”.

I tilfælde af at Historie ikke vil blive trukket til eksamen, skal eleverne ved skoleårets afslutning, i grupper, aflevere en opgave bestående af 3-5 sider skriftligt arbejde samt en fremlæggelse med PowerPoint præsentation af et selvvalgt (godkendt af underviser) emne.

Indholdsplanen i Historie på Bornholms Efterskole er planlagt med udgangspunkt i det pædagogiske samarbejde med eleverne, så både trivsel og tryghed kan være i højsæde, som beskrevet i vores værdigrundlag. Samt et højt fagligt niveau med særlig fokus på den bornholmske historie.

2.5 Samfundsfag for 8. og 9. klasse

Underviser: Ronnie Olsen

Der kan også være eksterne undervisere, foredragsholdere osv. indblandet i undervisningen som året skrider frem, dette er dog ej planlagt på nuværende tidspunkt).

8.klasse:

Emner:

Undervisningen i samfundsfag vil bestå af følgende emner:

1. Introforløb (”Hvad er Samfundsfag?”)
2. Forskellige styreformer og landes forskellighed

3. Det amerikanske præsidentvalg, og det amerikanske demokrati
4. Det danske demokrati og de danske partier
5. Identitet, dannelse, mennesket/individet i samfundet, LGBT, BLM m.m.
6. Pandemier (covid-19), den tredje verden, U-lande, klima kriser
7. Fagre nye verden/Fremtidens verden

(ovenstående er forbeholdt ændringer, i særtilfælde, såsom skelsættende begivenheder (fx lockdown, folketingsvalg eller krig)).

Materialer:

Materialerne som vil blive benyttet i samfundsfagsundervisningen, vil blive indhentet fra følgende kilder:

<https://samfundsfag.gyldendal.dk/>, <https://www.ft.dk/>, <https://www.dr.dk/drtv/>, <https://lex.dk/>, <https://leksikon.org/>, <https://videnskab.dk/>, samt der vil blive inddraget materialer fra andre kilder hvis de er relevante for undervisningen, -fx ved filmvisning. Derudover vil vi besøge samtlige af de danske politiske partiers hjemmesider.

Opgaver:

Der vil som udgangspunkt ikke være fastlagt obligatoriske opgaver i samfundsfag for 8.klasse, dog vil der løbende være mindre skriftlige opgaver, og fremlæggelser ved slutningen af et emnes forløb. Derudover vil elevernes viden løbende blive "testet" via diverse quizzet.

Der kan også være eksterne undervisere, foredragsholdere osv. indblandet i undervisningen som året skrider frem, dette er dog ej planlagt på nuværende tidspunkt).

9.klasse:

Emner:

Undervisningen i samfundsfag vil bestå af følgende emner:

1. Introforløb ("Hvad er Samfundsfag?")
2. FN's børnekonvention (samarbejde med 10.kl.)
3. Det amerikanske præsidentvalg, og det amerikanske demokrati
4. Det danske demokrati, grundloven og de danske partier
5. Identitet, dannelse, mennesket/individet i samfundet, LGBT, BLM m.m.
6. Pandemier (covid-19), den tredje verden, U-lande, klima kriser
7. Fagre nye verden/Fremtidens samfund, teknologiens udvikling og menneskets plads i det

Afslutningsvis vil der være repetition af skoleårets emner.

(ovenstående er forbeholdt ændringer, i særtilfælde, såsom skelsættende begivenheder (fx lockdown, folketingsvalg eller krig)).

Materialer:

Materialerne som vil blive benyttet i samfundsfagsundervisningen, vil blive indhentet fra følgende kilder:

<https://samfundsfag.gyldendal.dk/>, <https://www.ft.dk/>, <https://www.dr.dk/drtv/>, <https://lex.dk/>, <https://leksikon.org/>, <https://videnskab.dk/>, der vil også blive inddraget materialer fra andre kilder hvis de er relevante for undervisningen, -fx ved filmvisning. Derudover vil vi besøge samtlige af de danske politiske partiers hjemmesider. Samt diverse nyhedsmedier, deres hjemmesider og sociale medier.

Opgaver:

Der vil løbende være mindre skriftlige opgaver, og fremlæggelser ved slutningen af et emnes forløb.

I forløbet om ”De danske partier” vil der skulle udarbejdes, i grupper, en PowerPoint fremlæggelse om ét parti pr. gruppe.

Derudover vil elevernes viden løbende blive ”testet” via diverse quizzet.

2.6 Naturfagsundervisning for 8. og 9. klasse

Undervisere: Jakob Jørgensen og Bjarne Holm

Metode:

Fagene Fysik/kemi, biologi og geografi samlæses i en egentlig naturfagsundervisning. Der veksles imellem praktiske øvelser og teoretisk indlæring ved forelæsninger, selvstudie og gruppearbejde. Klasserne er opdelt på hvert klassetrin.

Umiddelbart før eksamensperioden arbejdes der målrettet imod eksamen for 9. klasse imens der vidensudbygges for 8. klasserne, der afsluttes med en årsprøve i naturfag som tager afsæt i prøveformen i 9. klasse.

Emner:

- Teknologiens betydning for menneskers sundhed og levevilkår
- Drikkevandsforsyning for fremtidige generationer
- Bæredygtig energiforsyning for fremtidige generationer
- Strålingens indvirkning på fremtidige generationer

Kilder:

Gyldendal.dk,

Kosmos C

Ny Prisma 8 og 9

Diverse netartikler og Youtube videoer bruges som supplement

Egne noter

Virksomhedsbesøg rundt på Bornholm (JENSEN, Bornholms Energiforsyning, Rønne Rensningsanlæg, BOFA)

2.7 Idræt

Undervisere: Jakob Jørgensen, Bjarne Holm

Formålet med undervisningen i idræt er, at eleverne gennem alsidige idrætslige læringsforløb, oplevelser, erfaringer og refleksioner opnår færdigheder og tilegner sig kundskaber, der medfører kropslig og almen udvikling.

Eleverne skal have mulighed for at opleve glæde ved og lyst til at udøve idræt og udvikle forudsætninger for at forstå betydningen af livslang fysisk udfoldelse i samspil med natur, kultur og

det samfund og den verden, de er en del af. Eleverne skal opnå indsigt i og få erfaringer med vilkår for sundhed og kropskultur.

Undervisningen skal give eleverne forudsætninger for at tage ansvar for sig selv og indgå i et forpligtende fællesskab.

Vi tilstræber, at undervisningen bibringer eleverne erfaringer og styrker deres egne muligheder inden for kompetenceområderne: "Alsidig idrætsudøvelse", "Idrætskultur og relationer" og "Krop, træning og trivsel".

Vi vil arbejde varieret i kortere eller længere forløb med nedenstående områder:

- Løb, spring og kast
- Boldbasis og boldspil - herunder slagbold
- Opvarmning
- Dans og udtryk
- Kropbasis og redskaber
- Fysisk træning
- Natur- og udeliv

Valgte temaer:

- Idræt og samarbejde
- Idræt og musik
- Idræt og sundhed
- At gøre hinanden gode

De fire temaer, der er valgt indgår, indtænkes, diskuteres og vurderes i de fysiske aktiviteter. Temaet "idræt og samarbejde" lægges både ind som rene samarbejdsopgaver med efterfølgende refleksioner, samt som refleksioner ind i de mere traditionelle idrætsaktiviteter/spil og i deres eget boldspil.

Vi vil arbejde med "Idræt og musik" i forbindelse med opvarmning, fysisk træning og dans. Her vil tale om musikkens betydning for de enkelte aktiviteter.

I forbindelse med temaet "Idræt og sundhed", vil vi bl.a. arbejde med/tale om vores idrætsvaners betydning for vores sundhed og trivsel.

Undervejs i de forskellige forløb inddrages teori. Der stoppes op, reflekteres, diskuteres og justeres for så at afprøve det i praksis. En del af idrætsteorien/krops-basis teorien vil blive "læst" som mere traditionel "tavle" undervisning med små teoretiske oplæg i form af relevant udpluk af idrætsteori, artikler, film mm. Det efterfølges af opgaver/afprøvninger/vurderinger. Det er også her idrættens betydning kulturelt, vil blive behandlet mere indgående. Vi vil primært arbejde ud fra bøgerne Idrættens ABC.

2.8 Tysk for 8., 9. og 10. klasse

Underviser: Anne Wang Hansen

Formål: At eleverne får indsigt i og forståelse for sociale og kulturelle forhold i tysktalende lande for derved at styrke deres forståelse for forholdet mellem egen kultur og fremmede kulturer. Undervisningen i tysk skal derfor give eleverne kundskaber og færdigheder i at forstå talt og skrevet tysk samt i at udtrykke sig mundtligt og skriftligt på tysk.

Midler:

For at opnå ovenstående skal undervisningen i tysk være fokuseret på følgende hovedområder:

- sprog, sprogbrug og sprogtilegnelse
- kommunikation
- kultur- og samfundsforhold

Herunder skal der arbejdes med:

- det tyske sprogs ordforråd, grammatik og udtale
- ligheder og forskelle mellem tysk på den ene side og dansk og andre fremmedsprog på den anden
- opslag i online ordbøger og andre digitale informationskilder
- dramatisering der placerer sproglig adfærd naturligt i en given situation
- at læse, bearbejde og forstå forskellige teksttyper, herunder billeder og film
- at udtrykke sig hensigtsmæssigt i samtaler og i sammenhængende mundtlige og skriftlige fremstillinger på en måde, der er relevant i den givne kommunikative situation
- nyere tysk historie og samfundsforhold
- dagligliv, værdier og normer i tysktalende lande
- ligheder og forskelle mellem tysk kultur og dansk kultur/andre kulturer.

Materialer:

Tekster, videoer, lytteøvelser, opgaver mv. fra diverse websites bl.a.:

tysk.gyldendal.dk (Gyldendals fagportaler)

goethe.de (Goethe Institut)

sproglinks.dk

tyskbanken.dk

Duolingo.com (Trænings-App)

Diverse film (DVD mv.)

Opgaver fra hæftet "Gut Gemacht"

3. Håndværk og Design 8. klasse

Underviser: Naja Maria Lundstrøm

Formålsbeskrivelse

I faget Håndværk & Design er formålet at eleverne tilegner sig håndværksmæssige teknikker inden for forskellige faglige områder. Eleverne skal derudover opnå en viden om forskellige designprocesser.

Indhold

I Håndværk & Design vil undervisningen bestå af både en praktisk og en teoretisk del. Der arbejdes i den teoretiske del med forskellige designprocesser herunder skitser, projektering samt produktion af mockups og modeller.

Metode

Arbejdet med de enkelte emner kan være individuelle samt i grupper. Den håndværksmæssige del vil foregå mest i skolens erhvervskælder og udendørs eller andre egnede lokale til mindre opgaver inden for faget. I løbet af året kommer hulebyggeri til at danne rammen om mindre projekter, som naturligt bliver en del af projektet: Fx pallemøbler, læderarbejde, pileflet samt fremstilling af stole/bænke, syning af tasker, puder, gardiner etc. Faget er lærerstyret, dvs. at der arbejdes med bundne opgaver, hvor eleverne selv vælger design og materialer inden for givne rammer.

4. Verdensborger 10. klasse

Undervisere: Nils Kristensen og Naja Maria Lundstrøm

Emner

I skoleåret 2020-2021 arbejder vi i verdensborger med følgende emner

- Black lives matter
- Det amerikanske valg
- Børnekonventionen
- LGBT
- Miljø
- Folkemøde i Allinge
- Dilemmaer i det flerkulturelle Danmark.
- Medier

Formålsbeskrivelse

Eleverne i faget Verdensborger skal gennem undervisningen på linjen opnå kendskab til og forståelse for samfund, politik og medier i en grad så de føler sig trygge ved at deltage i diskussioner og engagere sig.

Metode

Undervisning afveksler mellem gennemgang af emner, elevpræsentationer, klassediskussioner og deltagelse i events ude af huset. Opgaverne stilles og udvikles i plenum og eleverne arbejder med løsningen af opgaver og problemstillinger i grupper eller individuelt. Dette skal lede hen mod at eleverne bliver i stand til at have en kildekritisk tilgang til et emne og at de gennem arbejdet med et emne kan formidle fakta og deres holdning på flere forskellige medier. Derfor arbejder vi sideløbende med mediekendskab. Eleverne får ligeledes en introduktion til politiske systemer, styreformers og magtstukturer.

Materialer

Vi arbejder med flere forskellige materiale. Nyhedsartikler, småp.dk, underviserportal.dk, nyhedsportaler, Politikens skoleavis. Eleverne skal i praktik på tv2 Bornholm, P4 borholm og Bornholms tidende. Vi kigger ligeledes på et kort udenlandsbesøg i løbet af skoleåret.

5. AOP (Almendannende oplysning) 8., 9., og 10. klasse

Undervisere: Jane Lærkedahl, Jakob Jørgensen, Ronnie Olsen, Henriette Rolsted, Søren Madsen, Naja M. Lundstrøm, Lasse Paulsen

Formål:

Fagets formål er at tilbringe eleverne en viden om den historie, der, set i lyset af skolens værdigrundlag, er vigtig for at eleverne kan forstå den samtid de er en del af, og den fremtid de har mulighed for at være med til at forme.

Fagets indhold:

I undervisningen arbejder vi med hovedemnerne:

- 2. Verdenskrig og dens betydning for Danmark i dag
- Østeuropa under Den Kolde Krig ved et udvalgt land, og dens betydning for landets placering i et moderne Europa
- Arbejderbevægelsens kulturhistorie i et moderne perspektiv.
- 1. maj før og nu

Metode:

Undervisningen foregår fælles for alle klasser. Der fortællles, læses op og vises relevant dokumentar i skolens auditorium

Indholdet danner baggrund for diskussioner i plenum, hvor eleverne trænes i at argumentere i en fælles forsamling.

Materialer:

Relevant tv dokumentar samt egne noter.

6. Linjefag

Hver tirsdag er linjefagsdage, hvor eleverne undervises i den linje, de har valgt. Det forventes at alle elever har valgt en linje af lyst, og der tilstræbes et højt praktisk aktivitetsniveau. Året igennem har vi fem linjefagsuger med mulighed for fordybelse.

6.1 Erhvervslinjen

Undervisere: Finn Pedersen og Søren Madsen

Indhold:

Erhvervslinjen er for elever der påtænker en erhvervsuddannelse. I de almindelige linjedage arbejdes der med små praktiske opgaver, der har en faglig karakter. Det kan være små opgaver i forbindelse med renovering af skolen, det kan være små opgaver udført på skolens værksted. Virksomheder besøges med henblik på at give eleverne et indblik i forskellige muligheder for uddannelse og senere job.

Fem uger om året anvendes til brobygning på Campus Bornholm, hvor der brobygges i auto/smed, tømrer/snedker, murer og strøm/IT.

Målsætning:

At give eleverne indsigt i uddannelsesmuligheder og hjælpe dem til et egentligt uddannelsesvalg. At lære dem hvilke forventninger uddannelsespladser og senere praktikpladser har til deres elever, og hvilke forventninger virksomheder typisk har til deres ansatte. Samtidig undervises de i fagfaglige forhold på arbejdspladser, om overenskomst og arbejdsmiljø.

6.2 Adventure

Undervisere: Jakob Jørgensen, Bjarne Holm og Henriette Rosted

Indhold:

Adventure tager udgangspunkt i aktiviteter i den bornholmske natur. Der tilstræbes en undervisning, hvor øens rammer udnyttes bedst muligt med omdrejningspunkt i vandaktiviteter, klippeklatring, mountainbike og samarbejde med forsvaret.

Undervisningen vil i visse tilfælde sigte mod relevante uddannelsesbeviser som kajak-bevis (EPP1 og EPP2), sikringsbevis (K1 og K2) og førstehjælpsbevis.

Målsætning:

At give eleverne indsigt i egne evner, rykke grænser mentalt og fysisk, skabe sund relation til naturen og udvikle elevens fysiske udfoldelsesevne i naturen.

Vi ønsker at medvirke til, at eleverne lærer at bruge naturen i forhold til egne evner og behov, så denne kan blive en aktiv ressource i elevens fremtidige virke privat og, for nogle, professionelt.

6.3 Gastronomi – Gas, grill og røg

Undervisere: Thomas Wollny og Nils Kristensen

Indhold:

Gastrolinjen er for elever, som har interesse i madlavning eller som har en plan om arbejde inden for det område senere i deres liv. På de almindelige linjedage arbejder eleverne i skolens køkken med at lave mad og prøve forskellige teknikker af. De skal senere i forløbet stå for aftensmaden en af hverdagsaftnerne. Vi har planlagt besøg til 5 Bornholmske virksomheder, som eleverne skal stifte bekendtskab med. Vi har et samarbejde med Gaarden i Melsted, hvor vi skal ud og finde urter i naturen, være med til at slagte en gris, lave egne pølser og invitere resten af skolen på mad som afslutningsprojekt.

Fem uger om året anvendes til brobygning på Campus Bornholm, hvor eleverne kommer igennem, Madlavning på kokkeuddannelsen, hygiejne, får hygiejnebevis, rengøring, ernæring, merkantile del af at skulle etablere en virksomhed.

Målsætning

At give eleverne indsigt i de uddannelsesmuligheder der er inden for kokke-/ernæringsfaget og hjælpe dem til at tage et kvalificeret uddannelsesvalg. Eleverne skal lære, hvilke krav og forventninger virksomhederne, praktiksteder stiller til dem og få en forståelse for begreber som løn, overenskomst, arbejdsmiljø, arbejdstid og ansvar.